

Ολομέλεια ΣτΕ

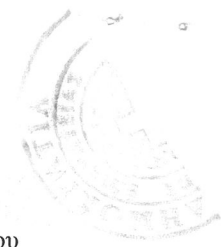
Δικάσιμος: 03-07-2015

Εισηγητής: Σύμβουλος κ. Καλτσούνης

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

1. Καμπαγιάννη Αθανάσιου του Ιωάννη, δικηγόρου Αθηνών,
οδός Πανεπιστημίου αρ. 56
2. Σαραφιανού Δημητρίου του Παναγιώτη, δικηγόρου Αθηνών,
οδός Σκουφά αρ. 64
3. Παπαδάκη Κωνσταντίνου του Αλεξάνδρου, δικηγόρου Αθηνών,
οδός Κυριλλου Λουκάρεως 11 και Λεωφόρος Αλεξάνδρας
 4. Ζώτου Δημήτρη του Ιωάννη, δικηγόρου Αθηνών,
οδός Πατησίων αρ. 59
5. Αθανάτου Ιωάννας του Γεράσιμου, δικηγόρου Αθηνών,
οδός Ασκληπιού αρ. 106
6. Αγγελόπουλου Παντελή του Νίκου, δικηγόρου Αθηνών,
οδός Μαυροματαίων αρ. 18
7. Ραχιώτη Ιωάννη του Κωνσταντίνου, δικηγόρου Αθηνών,
οδός Ασκληπιου αρ. 4.
8. Βλάχου Γεώργιου του Κοσμά, δικηγόρου Αθηνών
οδός Ευελπίδων αρ. 3
9. Μπελαντή Δημήτριου του Γρηγορίου, δικηγόρου Αθηνών,
οδός Λασκάρεως αρ. 40
10. Χατζηαντωνίου Ιωάννη του Γεωργίου, δικηγόρου Αθηνών,
οδός Αμμοχώστου αρ. 19
11. Κουραντή Δημήτριου του Ιωάννη, δικηγόρου Αθηνών,
Λεωφόρος Αλεξάνδρας αρ. 35
12. Συμεωνίδη Θεόδωρου του Σωκράτη, δικηγόρου Αθηνών,
οδός Ακαδημίας αρ. 63.

ΚΑΤΑ

1. Δημητρίου Μανασίου του Παντελή, πολιτικού μηχανικού, ομότιμου μέλους του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, κατοίκου Δήμου Φιλοθέης – Ψυχικού, οδός Καλλάρη αρ. 44, ττ. 154-52
2. Σπύρου Νικολάου του Ιωάννη, δικηγόρου, κατοίκου Δήμου Παπάγου Αττικής, οδός Πίνδου αρ. 68, τ.τ. 156-69.

ΥΠΕΡ

του Υπουργικού Συμβουλίου

ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΕΝ ΙΣΧΥ

- 1) Του Προεδρικού Διατάγματος υπ. αριθμ 38 της 28.06.2015 (ΦΕΚ 63, τ. Α') περί προκηρύξεως δημοψηφίσματος για κρίσιμο εθνικό θέμα.
- 2) Της από 26/06/2015 πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου περί υποβολής προτάσεως διενέργειας δημοψηφίσματος

////

Οι καθ' ών με την από 1 Ιουλίου 2015 αίτηση ακυρώσεως ζητούν την ακύρωση της πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου περί υποβολής προτάσεως διενέργειας δημοψηφίσματος και του Προεδρικού Διατάγματος υπ. αριθμ 38 της 28.06.2015 (ΦΕΚ 63, τ. Α') περί προκηρύξεως δημοψηφίσματος για κρίσιμο εθνικό θέμα.

Η αίτηση ακυρώσεως των καθ' ών πρέπει να απορριφθεί για τους κάτωθι λόγους:

Όπως έχει ήδη κριθεί παγίως από το Δικαστήριο Σας (ΣτΕ 2163/2013 εν Συμβουλίω, 1408/2004, 3046/2002- πρβλ. 2468/1968) η προκήρυξη δημοψηφίσματος – όπως και η άρνηση ή η παράλειψη προκηρύξεώς του – δεν συνιστά εκτελεστή διοικητική πράξη προσβλητή με αίτηση ακυρώσεως, καθ' όσον πάντως η προκήρυξη δημοψηφίσματος κατά το άρθρο 44 παράγραφος 2 του Συντάγματος ανάγεται στη διαχείριση της πολιτικής εξουσίας κατά την έννοια του άρθρου 45 παράγραφος 5 π.δ. 18/1989. Συνεπώς η προσβαλλόμενη στρεφόμενη κατά μη εκτελεστών διοικητικών πράξεων προσβάλλεται απαραδέκτως

Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 100§1β Σ., ο έλεγχος του κύρους και των αποτελεσμάτων δημοψηφίσματος που ενεργείται κατά το άρθρο 44§2 Σ. υπάγεται στην αρμοδιότητα του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου και εκδικάζεται κατά τις διατάξεις των άρθρων 35 επ. Κώδικα ΑΕΔ. Κατά την πάγια νομολογία του ΑΕΔ, ζητήματα που αφορούν την εξωτερική νομιμότητα των προεδρικών διαταγμάτων περί προκηρύξεως βουλευτικών εκλογών ή δημοψηφισμάτων ελέγχονται παρεμπιπτόντως κατόπιν ενστάσεως κατά του αποτελέσματος των (Α.Ε.Δ. 6/2015, 16/2010, 30/2004, 47/2000, 50/1997, 31/1994, 23/1993). Συνεπώς πράξεις που αφορούν την προκήρυξη του δημοψηφίσματος, όπως η προσβαλλόμενη απαραδέκτως προσβάλλονται ενώπιον του Δικαστηρίου Σας.

Περαιτέρω, ως προς δε τους ισχυρισμούς των αιτούντων, λεκτέα τα εξής:

Όσον αφορά τον πρώτο λόγο ακύρωσης:

Οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι “δεν επιτρέπεται η θέση ως αντικείμενου δημοψηφίσματος ερωτήματος αναγομένου στη διαχείριση της δημοσιονομικής πολιτικής και την αντιμετώπιση ζητημάτων που προκύπτουν ή επηρεάζουν (δυσμενώς ή ευμενώς) τη δημοσιονομική κατάσταση του κράτους” και ότι “τα δύο έγγραφα των τριών διεθνών οργάνων... έχουν σαφέστατο και σχεδόν αποκλειστικό οικονομικό αντικείμενο και άμεσο δημοσιονομικό αντίκτυπο στη λειτουργία του κράτους και την χρηματική επάρκεια για αντιμετώπιση των κρατικών δαπανών”.

Ο προβαλλόμενος λόγος ακύρωσης είναι απορριπτέος:

Αφενός, διότι τα δύο έγγραφα που τίθενται σε δημοψήφισμα άπτονται ζητημάτων που αφορούν την ίδια την κυριαρχία του ελληνικού κράτους στο σύνολό της, αφού με την αποδοχή των εν λόγω εγγράφων η ελληνική κυβέρνηση αναλαμβάνει την υποχρέωση να νομοθετήσει για όλο το εύρος των πολιτικών ζητημάτων που εκτείνονται πολύ πέραν των δημοσιονομικών (βλ. χαρακτηριστικά τα υποκεφάλαια του μεταφρασμένου κειμένου των Θεσμών όπως αυτό έχει δοθεί στη δημοσιότητα από το Υπουργείο Εσωτερικών, με την επίσημη μετάφραση από τη Μεταφραστική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών (νο. Φ 092.22/4277, με μεταφραστή τον κο Στέφανο Τέφο και είναι αναρτημένο στις οικείες ιστοσελίδες: “Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού συστήματος”, “Μεταρρυθμίσεις φορολογικής διοίκησης”, “Αγορές εργασίας”, “Αγορές προϊόντων”, “Ιδιωτικοποιήσεις”, “Ενέργεια”, “Δημόσια Διοίκηση”, “Δικαιοσύνη”, “Καταπολέμηση της διαφθοράς”, κλπ) και, γι' αυτόν τον λόγο, η

ανάληψη αυτής της υποχρέωσης συνιστά μείζονα εθνική απόφαση και άρα “μείζον εθνικό θέμα”, όπως απαιτεί το άρθρο 44 παρ. 2 του Συντάγματος.

Αφετέρου, διότι η αναφορά στο άρθρο 44 παράγραφος 2 εδάφιο β' του Συντάγματος που εισάγει εξαίρεση στα “δημοσιονομικά” νομοσχέδια (το επίθετο δημοσιονομικά στη φράση “Δημοψήφισμα προκηρύσσεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με διάταγμα και για ψηφισμένα νομοσχέδια που ρυθμίζουν σοβαρό κοινωνικό ζήτημα, εκτός από τα δημοσιονομικά” αναφέρεται στο ουσιαστικό “νομοσχέδια”) δεν αφορά το προκηρυχθέν δημοψήφισμα αφού ούτε “ψηφισθέν νομοσχέδιο” είναι το αιτούμενο του δημοψηφίσματος ούτε βέβαια “δημοσιονομικό”. Γι' αυτόν εξάλλου τον λόγο, και οι ίδιοι οι αιτούντες αναφέρονται σε “δημοσιονομικό αντίκτυπο” και δεν τολμούν ούτε οι ίδιοι να θεωρήσουν τα έγγραφα (και κατά συνεπαγωγή τα νομοσχέδια που τυχόν θα εισαχθούν στη Βουλή) ως “δημοσιονομικά”.

Όσον αφορά τον δεύτερο λόγο ακύρωσης:

Οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι “το τιθέμενο ζήτημα επί του οποίου καλείται να αποφανθεί το εκλογικό σώμα... είναι πολυσυνθετο, περιγραφόμενο με ειδικούς τεχνικούς και επιχτημονικούς όρους, οι οποίοι εξ ορισμού είναι δύνατον να γίνουν κατανοητοί από τη συντριπτική πλειοψηφία των ψηφοφόρων, μεταξύ των οποίων και οι ως άνω αιτούντες”.

Ο προβαλλόμενος λόγος ακύρωσης είναι απορριπτέος γιατί τυχόν αποδοχή του θα σήμαινε την εν τοις πράγμασι ακύρωση της ίδιας της συνταγματικής διάταξης του άρθρου 44 παρ. 2 που θεσμοθετεί την διαδικασία του δημοψηφίσματος για “κρίσιμα εθνικά θέματα” (ή επίσης και για “ψηφισμένα νομοσχέδια που ρυθμίζουν σοβαρό κοινωνικό ζήτημα”), αφού σε κάθε περίπτωση κάποιος θα μπορούσε να ισχυριστεί ότι είναι αδύνατον το εκλογικό σώμα να σχηματίσει πλήρη κρίση για το πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό διακύβευμα του ερωτήματος στο οποίο καλείται να απαντήσει.

Και, εστω και αν η ελληνική πολιτική τάξη υπήρξε απόλυτα φειδωλή στην ενεργοποίηση των διατάξεων του άρθρου 44 του Συντάγματος αφού επί 41 χρόνια (μετά το διεξαχθέν δημοψήφισμα για την μορφή του πολιτεύματος το 1974), υπάρχουν ευρωπαϊκά και διεθνή παραδείγματα δημοψηφισμάτων που καθιστούν τον ισχυρισμό των αιτούντων αβάσιμο. Έτσι, στην Γαλλία και στην Ολλανδία το 2005 τέθηκε ενώπιον του γαλλικού και του ολλανδικού λαού ερώτημα για την έγκριση ή μη του

Ευρωσυντάγματος, ενός ζητήματος απείρως πιο “πολυσύνθετου” και “περιγραφόμενου με ειδικούς τεχνικούς και επιστημονικούς όρους” οι οποίοι θα μπορούσαν να θεωρηθούν ότι ήταν “αδύνατο να γίνουν κατανοητοί από τη συντριπτική πλειοψηφία των ψηφοφόρων”, καθώς ήταν αποτέλεσμα πολύχρονων και επίμοχθων διαπραγματεύσεων ανάμεσα στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα νομικά τους επιτελεία στο ανώτατο κρατικό επίπεδο. Κι όμως, τα συγκεκριμένα δημοψηφίσματα ουδείς διανοήθηκε να τα θεωρήσει αντισυνταγματικά ούτε να κρίνει τον γαλλικό ή τον ολλανδικό λαό ως τελούντες σε αδυναμία να τοποθετηθούν “με ένα ναι ή με ένα όχι” επί του ερωτήματος που τους τέθηκε. Θα ήταν λοιπόν οπισθοδρόμηση από το ίδιο το ευρωπαϊκό νομικοπολιτικό κεκτημένο να κριθεί ότι ο ελληνικός λαός αδυνατεί να κατανοήσει “τις νομικές και οικονομικές συνέπειες επί της κρατικής λειτουργίας και της κοινωνικής ζωής εκ της υιοθέτησεως της μιας ή της άλλης εκ των ζητουμένων απαντήσεων”.

Όσον αφορά τον τρίτο λόγο ακύρωσης:

Οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι “με την προκήρυξη του ως άνω δημοψηφίσματος... παραβιάζονται όλες οι διατάξεις του άρθρου 5 και 9 έως 11 του ν. 4023/2011”.

Ο προβαλλόμενος λόγος ακύρωσης είναι απορριπτέος προεχόντως ως αορίστων προβαλλόμενος. Σε κάθε περίπτωση, το άρθρο 12 του ως άνω νομου ρητά προβλέπει ότι “Η ψηφοφορία διεξάγεται εντός τριάντα ημερών από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος, με το οποίο προκηρύσσεται το δημοψήφισμα”. Στην περίπτωση του επίδικου δημοψηφίσματος, η ημερομηνία του Προεδρικού Διατάγματος που το προκηρύσσει είναι η 28/06/2015, οπότε η ημερομηνία της 05/07/2015 είναι “εντός τριάντα ημερών από τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος”. Αν ο νομοθέτης επιθυμούσε να προσδιορίσει μια ελάχιστη χρονικά “προεκλογική περίοδο” θα το έπραττε, κάτι το οποίο ωστόσο δεν προκύπτει από τις σχετικές διατάξεις. Είναι δε προφανές ότι στο διατρέξαν χρονικό διάστημα, οι αρμόδιες αρχές έχουν ήδη οργανώσει με επάρκεια τόσο τα σχετικά με την πρακτική προετοιμασία του δημοψηφίσματος (διορισμός δικαστικών εφόρων και αντιπροσώπων, εκτύπωση ψηφοδελτίων, οργάνωση της έκδοσης των αποτελεσμάτων, κλπ) όσο και τα προβλεπόμενα για την ενημέρωση των πολιτών αφού έχουν ήδη συγκροτηθεί επιτροπές στήριξης του ΝΑΙ και του ΟΧΙ, προβάλλονται ήδη τηλεοπτικά σποτ (κατά τα προβλεπόμενα στον ν. 4023/2011), κλπ.

Δεν μπορεί να διαφύγει εξάλλου της προσοχής του Δικαστηρίου σας ότι το αντικείμενο του δημοψηφίσματος αποτελεί την κορύφωση μιας πεντάμηνης διαπραγμάτευσης μεταξύ της Ελληνικής Κυβέρνησης και των Τριών Θεσμών (Ευρωπαϊκή Κεντρική Τραπέζα, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, Ευρωπαϊκή Επιτροπή), κατά την οποία περίοδο τα διακυβεύματα της συμφωνίας έχουν εξεταστεί βασανιστικά στον δημόσιο διάλογο, με τρόπο και σε βαθμό που υπερβαίνει κάθε άλλη δημόσια συζήτηση επί πολιτικού ζητήματος, ώστε κανείς να μην μπορεί βάσιμα να ισχυριστεί ότι δεν είναι επαρκώς ενήμερος για τα περιεχόμενα της σχετικής συμφωνίας.

Όσον αφορά τον τέταρτο λόγο ακύρωσης:

Οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι “το προσβαλλόμενο προεδρικό διάταγμα είναι και τυπικός άκυρο καθόσον δεν δημοσιεύονται μετ' αυτού και τα κείμενα των δύο εγγράφων των δύο οργάνων στα οποία παραπέμπει...”.

Ο προβαλλόμενος λόγος ακύρωσης είναι απορριπτέος γιατί πουθενά δεν προβλέπεται τέτοιος λόγος ακυρότητας στις διατάξεις περί δημοψηφίσματος. Το πλήρες κείμενο της πρότασης των Τριών Θεσμών προς την Ελληνική Κυβέρνηση, επί της οποίας διεξάγεται το προκηρυχθέν δημοψήφισμα, έχει δοθεί στη δημοσιότητα από το Υπουργείο Εσωτερικών, με την επίσημη μετάφραση από τη Μεταφραστική Υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών (νο. Φ 092.22/4277, με μεταφραστή τον κο Στέφανο Τέφο) και είναι αναρτημένο στις οικείες ιστοσελίδες, έχει δε αναπαραχθεί σε εκατοντάδες ειδησεογραφικές ιστοσελίδες, ΜΜΕ, κλπ, με αποτέλεσμα ουδείς να μη δύναται να ισχυριστεί ότι δεν δύναται να λάβει γνώση των εγγράφων.

Όσον αφορά τον πέμπτο λόγο ακύρωσης:

Οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι “οι προβαλλόμενες πράξεις τυγανουν επί πλέον ακυρωτέες για κατάχρηση εξουσίας καθόσον εξεδόθησαν για σκοπό τελείως διάφορο από εκείνον για τον οποίο προεβλήθη συνταγματικός ο θεσμός του Δημοψηφίσματος και άσχετο προς την έννοια του εθνικού ζητήματος...”.

Ο προβαλλόμενος λόγος ακύρωσης είναι απορριπτέος για τους λόγους που έχουν ήδη αναφερθεί στον εξετασθέντα πρώτο λόγο ακύρωσης του οποίου κατ' ουσίαν αποτελεί παράφραση και επανάληψη.

Επειδή έχουμε προφανές έννομο συμφέρον ως Έλληνες πολίτες για την άσκηση της παρούσας παρεμβάσεως.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΑΙΤΟΥΜΕΘΑ

Να γίνει δεκτή η παρούσα παρέμβασή μας.

Να απορριφθεί η ένδικη αίτηση και να καταδικασθούν οι αιτούντες στη δικαστική μας δαπάνη.

Αθήνα, 02/07/2015

Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ι. ΚΑΜΠΑΓΙΑΝΝΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΑΜ ΔΣΑ 31280
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 56 - ΑΘΗΝΑ
ΑΦΜ: 140981772 - ΔΟΥ: Α' ΑΘΗΝΩΝ
ΤΗΛ. 210 3800080 - ΚΙΝ.: 6937297138

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Π. ΣΑΡΑΦΙΑΝΟΣ
ΔΝ ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΣΚΟΥΦΑ 64 - ΑΘΗΝΑ
ΑΦΜ: 043971178 - ΔΟΥ Δ' ΑΘΗΝΩΝ
2103637487 - 6938675348

